

A helyi gazdaságfejlesztés lehetőségei a Vidékfejlesztési Programban

Lantos Gergely

Agrár-vidékfejlesztésért Felelős Helyettes Államtitkárság

Budapest

Magyar Mezőgazdasági Múzeum

2014. Október 16.

Vidékfejlesztési Program fő célkitűzései

- a vidéki munkahelyek megőrzése, számának növelése, a munkavállalás feltételeinek javítása;
- Kis –, és közepes méretű gazdaságok támogatása.

Vidékfejlesztési Program: fő intézkedések

- munkaigényes ágazatok kiemelt támogatása:
 - **kertészet, állattenyésztés, élelmiszer-feldolgozás**
- termelésbiztonság növelése (öntözés, kármegelőzési beruházások);
- vidéki infrastruktúra fejlesztése és a helyben termelt erőforrások felhasználása (helyi utak, közétkeztetésben helyi alapanyagok, vidéki középületek energetikai átalakítása helyben előállított megújuló energia felhasználásra).

A Vidékfejlesztési Program keretei

Merev tengelyek helyett rugalmas prioritások

1. A **tudásátadás és az innováció** előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a vidéki térségekben.
2. A **versenyképesség és életképesség** fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében.
3. Az **élelmiszerlánc szervezésének és a kockázatkezelésnek** a mezőgazdaság terén történő előremozdítása.
4. A mezőgazdaságtól és erdőszettől függő **ökoszisztémák állapotának helyreállítása**, megőrzése, javítása.
5. Az **erőforrás-hatékonyság előmozdítása**, alacsony CO2 kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása.
6. A **társadalmi befogadás előmozdítása**, a szegénység csökkentése és a gazdaság fejlesztése a vidéki térségekben.

Agrárgazdálkodóknak - 1

Beruházások (6000 STÉ fölötti gazdaságméret és bevétel):

- Vízgazdálkodási célú beruházások, öntözésfejlesztés **ÚJ**;
 - Állattenyésztés: technológiafejlesztés, erőforrás-hatékonyság javítása, trágyatárolás – közös is
 - Kertészet: technológiafejlesztés, erőforrás-hatékonyság javítása, termék-feldolgozás
 - Kisméretű gabonatórolók létesítése és szárítók korszerűsítése
 - Kockázat-megelőző beruházások (jégháló, talajgenerátor, stb.) **ÚJ**
 - Agrár-innovációs csoport közös projekt beruházásai **ÚJ**
- + Fiatal gazdák támogatása: átalány támogatás két részben (40 000 EURO)
- + **ÚJ!** Kis gazdálkodók számára (3000- 6000 STÉ között): átalány fejlesztési támogatás 5 éves FEJLŐDŐ üzleti terv megvalósítására, két részben (15 000 EURO)

Agrárgazdálkodóknak - 2

Ösztönzők és együttműködések:

- Állatjóléti kifizetések (tej) **ÚJ**
- Részvétel EU-s vagy hazai minőségi rendszerekben (költségkompenzációs **ÚJ!**)
- Termelői Csoport (TCS)

Tudásbővítés és innováció:

- Megújuló - igény alapú - szakmai képzések és tudásátadás **ÚJ!** szakmai tapasztalatcserék és cseregyakorlatok)
- **ÚJ!** Agrár-innovációs Operatív Csoport projekt K+F és együttműködési elemei

Élelmiszer-feldolgozás és minőségi rendszerek

Jogosultak:

VP:

- Mezőgazdasági vállalkozások és csoportosulásaik (minden méret, Annex I. előállító)
- Élelmiszer-feldolgozó mikro és kisvállalat (középvállalkozások a GINOP-ban)

Témakörök (műveletek)

- Hozzáadott érték növelése (bevétel)
- Erőforrás-hatékonyság javítása (kiadás)
- Borászati beruházások (hozzáadott érték és/vagy hatékonyságnövelés – 2016-tól)
- Agrár-innovációs együttműködő OCS-k projekt-beruházásai (pilote)
- REL csoportok tagjainak beruházásai

ÚJ! Új részvétel minőségi rendszerekben: EU-s vagy hazai (pl. öko, bor, KMS)

Rövid ellátási lánc

A cél: közös piacra jutás megszervezése, előnyeinek együttes kihasználása (pl. közétkeztetés, fizikai piac, e-kereskedelem, vendéglátás, stb.)

Rövid lánc: max. 1 közvetítő szereplő

Szereplők (= REL Együttműködés tagok): KONZORCIUM

- Mezőgazdasági /élelmiszer-feldolgozó mikro- vagy kisvállalkozások (min. 5)
- REL Szervező (referenciával rendelkező non-profit szervezet)

Tevékenységek:

- Képzés (kötelező és a tagok által választott)
- Szaktanácsadás (kötelező és a tagok által választott)
- Közös /egyéni piacra jutási beruházások

Támogatás menete – 2 fordulós pályázat, 3 év projekt-idő:

- Együttműködés megalakítása / Üzleti terv kialakítása (benne: közös és egyéni fejlesztési tervek, elemek)
- Megvalósítás: piacra jutás megszervezése/felépítése (szervező) + a piacra jutást célzó beruházások (közös és egyedi)

A mezőgazdaságtól és erdészettől függő ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése, javítása

Környezet és gazdálkodás

- Agrár-környezetgazdálkodási többlet-vállalások - 2016-tól **ÚJ!**
- Ökológiai gazdálkodás (átállási és fenntartási) - 2016-tól **ÚJ!**
- NATURA 2000 kifizetések és víz-keretirányelvhez kapcsolódó kifizetések **ÚJ!**
- Kapcsolódó nem termelő beruházások: élőhely-fejlesztési, vízvédelmi célú
- Kompenzációs kifizetések természeti és egyéb sajátos hátrányokkal küzdő térségekben
- Együttműködésben megvalósuló, fenntarthatóságot célzó tájgazdálkodás, terület- és tájhasználat váltás ösztönzése és megvalósítása **ÚJ!**

A mezőgazdaságtól és erdészettől függő ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése, javítása Erdő és gazdálkodás

Átalány alapú fejlesztések:

- Erdősítés és fásítás
- Agrár-erdészeti rendszerek
- Erőpotenciál károsodás - megelőzés és helyreállítás
- Az erdők biológiai értékének növelése /szerkezet-átalakítás

Beruházási típusú fejlesztések:

- Erdők közjóléti értékének növelése (beruházás)
- Az erdők gazdasági potenciáljának erősítése: erdőgazdálkodási cél gépek + **ÚJ!** elsődleges feldolgozás gépei is; fiatal erdők állománynevelése
- Erdő-környezetvédelmi vállalások és genetikai erőforrások erősítése **ÚJ!**

Vidéki térségek eszközei

Jogosultak:

Vidéki térségek = mint az előző programban (városok 10 000 lakosig)

Alapvető célok:

- vidéki gazdaság színesítése, jövedelemszerzés, foglalkoztatás,
- a lokális infrastruktúra és szolgáltatások révén az életminőség javítása, szegénység és szegregáció csökkentése,
- a lokális együttműködések és fejlesztési kapacitások ösztönzése alapján a speciális fejlesztési igényeknek megfelelő mikro-fejlesztések (LEADER).

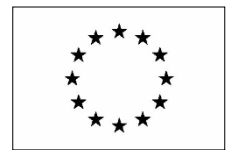
Nem mezőgazdasági tevékenységek fejlesztése (Diverzifikáció)

- nem mezőgazdasági tevékenységek indítása
- nem mezőgazdasági tevékenységek folytatása

Témakörök:

- Kézműves tevékenységek
- Kisipari tevékenységek
- Turisztikai szolgáltató tevékenységek

Üzleti terv alapján Átalány (15000 euroig)

Együttműködések támogatása

Kis gazdasági szereplők közötti együttműködések

- Típusai:
 - Mezőgazdasági és mezőgazdasági típusú vállalkozások
 - Mezőgazdasági és nem mezőgazdasági típusú vállalkozások

A szolidáris gazdálkodás és a közösség által támogatott együttműködések

- szociális, egészségügyi, szemléletformáló, oktatási, stb. tevékenységek támogatása
- Eszközei: Képzések, tervek, tanulmányok, kézségfejlesztések, marketingtevékenységek

Kis léptékű infrastrukturális fejlesztések a vidéki térségekben

- Munkaerőpiachoz való kapcsolódás és a mobilitás támogatása
- földutak karbantartásához szükséges munkagépek beszerzése
- közösségi és gazdasági szolgáltatások, tevékenységeknek helyet adó terek fejlesztése
- **tanyás térségek** külterületein a villamos energia, vízellátás és szennyvízkezelés lokális, egyedi megoldásainak támogatása
- Energetikai célú fejlesztések

Alapvető szolgáltatások fejlesztése a vidéki térségekben

Előnyben részesülnek a több település együttműködésével létrejövő fejlesztések

- falu és tanyagondnoki hálózat gép és eszközfejlesztése
- a közétkeztetést végző intézmények konyhájának fejlesztése
- a közbiztonságot szolgáló fejlesztések
- Aprófalvak részére kísérleti együttműködések

LEADER helyi fejlesztési stratégiák kidolgozása

- **nagyobb hangsúlyt fektet a Helyi Fejlesztési Stratégiák minőségére** (stratégiai fókusz, helyi szükségletek, újszerűség, VP-ben felsorolt fókuszterületek megjelenése)
- előkészítő támogatás nyújtása (kapacitásfejlesztés, megalapozó vizsgálatok, a HFS közösségi tervezés eszközeivel történő elkészítésének finanszírozása)
- HFS-ek **kiválasztási folyamatába beépített részletes értékelés**
- A Helyi Akciócsoport (LEADER Egyesület) működési finanszírozása egyszerűsített módon + dolgozhat „kifelé” = helyi fejlesztési „ügynökség”

Működés:

- Nagyobb hangsúly kapnak a helyi közösségek aktivizálása és segítése a HFS céljainak megfelelő projektek kialakításában és megvalósításában
- **elszámolások egyszerűsítése**

HFS megvalósítása

- a **kedvezőtlen társadalmi, demográfiai térségi folyamatok hatásainak enyhítésére irányuló programok**, pl a szegénység enyhítését célzó programok/projektek megvalósítása, a fiatalok helyben maradásának, letelepedésének ösztönzése, a vidéki szellemi/közösségi élet élénkítése;
- a **helyi gazdaság megerősítése**, pl. a GINOP és TOP gazdaságfejlesztési intézkedéseit kiegészítő módon a mikro- és kisvállalkozások ösztönzésével, kisléptékű élelmiszer feldolgozás és értékesítés támogatásával, az erőforrás és vállalkozáshiányos térségekben a gazdasági tevékenységek elindításának és fenntartásának segítése a szociális gazdaság eszközeivel

HFS megvalósítása

- a **természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás ösztönzése**, pl. szemléletformálással, a speciális helyi környezeti kihívások és megoldási elképzelések vizsgálatával, kisléptékű, kísérleti és/vagy bemutató jellegű beavatkozások megvalósításával.
- **innovatív aprófalu kísérleti program**: e települések ellátóképességét és eltartóképességét javító speciális fejlődési irány (mint például ökofalu, turizmus, egészségügyi és jóléti szolgáltatások,) megvalósításához szükséges humán és fizikai fejlesztések támogatása.

Főbb változások a 2007-2013 időszakhoz képest

- **Új eljárásrend** (Ket. helyett Ptk. alapon)
- **Egyszerűsítés**
 - elszámolások (egyösszegű átalány, átalány alapú egységköltség, %-ban meghatározott átalányalapú finanszírozás)
 - elbírálás: Adott összeghatárig a fejlesztések egyszerűsített követelményei és elbírálása
- Az **előleg, saját teljesítés, természetbeni hozzájárulás**, valamint a **használt eszköz** alkalmazásának lehetősége

Bővebb infó: http://palyazat.gov.hu/forum_pate/29

VP források (300Ft/€)

Cikk/ kód	Intézkedés/alintézkedés/művelet megnevezése	Teljes közkiadás (Milliárd Ft)
14. cikk	Tudás transzfer és információs akciók	8,62
15. cikk	Tanácsadási szolgáltatás, üzemvezetési és helyettesítési szolgáltatások	13,63
16. cikk	Minőségi rendszerek mezőgazdasági termékekre, élelmiszerekre	10,07
17. cikk	Beruházás tárgyi eszközökbe	458,2
18. cikk	Mezőgazdasági termelő potenciál helyreállítása/megelőzés	6,30
19. cikk	Mezőgazdasági üzemek és vállalkozások fejlesztése	60,03
20. cikk	Alapvető szolgáltatások és falumegújítás vidéki területeken	73,06
21-26. cikk	Beruházások erdőterületek fejlesztésébe és erdőmegújításba	209,13
27. cikk	Termelői csoportok létrehozása	25,24
28. cikk	Agrár-környezetvédelem és éghajlatváltozás	191,46

VP források (300 Ft/€)

Cikk/kód	Intézkedés/alintézkedés/művelet megnevezése	Teljes közkiadás (Milliárd Ft)
29. cikk	Ökológiai gazdálkodás	63,24
30. cikk	Natura 2000 és Víz Direktíva kifizetések	61,36
31. cikk	Kifizetések természeti és egyéb sajátos hátrányokkal küzdő térségekben	22,86
33. cikk	Állatjólét	43,53
34. cikk	Erdő-környezetvédelem /genetikai erőforrások	15,50
35. cikk	Együttműködés alapú fejlesztések	15,34
36. és 37. cikk	Mezőgazdasági kockázatkezelés (pü. eszközei)	28,59
42-44. cikk EMVA	LEADER (Helyi Fejlesztési Stratégiák és megvalósítás)	57,53
	Technikai segítségnyújtás	26,13
	Ebből MNVH funkciók	18,65
	Összesen:	1243,50

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

